

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

FLÓFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egy évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Egy járőr harcza katonaszökevényekkel.

Irta: Argus.

Nem új dolog. Legalább ma, a háború negyedik esztendejének a végén, már annyira megszoktuk, hogy nem is igen beszélünk róla.

Nem érdemes róla beszélni, mert hiszen akkor akár egyébről se beszélhetnénk, csupán csak erről.

Ha ujságot akarna ma a csendőrijárőr mondani, legfeljebb azt mondhatná: Végre egy szolgálat, a melyben katonaszökevényt nem kellett keresnem, vagy keresés nélkül is nem találtam!

Az meg épen rendes következménye a háborúnak — legalább úgy tapasztaljuk — hogy a katonaszökevények fokról-fokra megvadulnak s hova tovább valódi bestiákká válnak.

Ma már nem is tekinti magát a szökevény igazi szökevénynek, ha embert nem ölt vagy legalább is meg nem kísérelte ezt.

Lopás, rablás, szélhámoskodás már nem is megy virtusszámba nála. Már gyilkosság is kell neki hozzá.

Ugy látszik, számol a reá váró következményekkel; mert igen sok esetben, ha csak szépszerével meg nem adja magát, ő is életét veszti. Azon igyekszik tehát, hogy mivel a harctéren az ellenséggel szemben nem megy ez oly könnyen és oly veszély nélkül, itthon a védtelen emberekkel szemben gyakorolja szörnyű tettét.

Sőt már nem is a védtelen embert gyilkolja meg, hanem a közbiztonsági közegekre, köztük — s ezt már a helyzetünk és hivatásunk hozza magával — leginkább a csendőrökre vadászik.

A csendőrrel szemben való támadása ritkább esetben történik meg ugyan, annál gyakrabban alkalmazza az orozva támadás módszerét.

Sokkal könnyebb ez neki és — legalább abban a pillanatban — kevésbé veszedelmes is ránézve.

Ez a körülmény igen hasznos tapasztalatokra taníthatná a csendőrt. S ezek között is főképen az óvatos előrelátásra.

Valamikor a békés időkben, de még a háború első éveiben is, valósággal meglapult a katonaszökevény a

csendőr láttára. Sőt ha voltak is hátsó gondolatai, óvakodott annak végrehajtásától. Respektálta a fegyveres vasembert. Bűnbánást szinelve, önként adta meg magát, ha idejekorán való menekülésre alkalma és módja nem volt. Most, szembeszáll vele.

És a csendőrök, bár tudják és ismerik ezt a változást, még sem tudnak vagy nem akarnak elég óvatosak lenni a katonaszökevényekkel szemben való eljárásukban.

A csendőrijárőrök nagy részét még most is inkább az elbizakodottság, a fegyverzetükben, a testi erejükben való bizakodás vezeti és irányítja a katonaszökevényekkel szemben, holott úgy magánértesüléseik, mint lapunk utján igen sok olyan sajnálatos esetről szerezhettek tudomást, a melyek a bajtársak gyászos eseteiről regélnek.

Ez a mostani eset is, a melyet épen ez okból teszünk szóvá, arra mutat, hogy az óvatosságot még nem minden bajtársunk sorolja erényei közé. És ha ebben az esetben nem is boszulta meg magát a kellő óvatosság hiánya annyira, mint több más esetben, ez nem az elvetemült szökevényeken, mint inkább azon mult, hogy a végső pillanatokban végbevitt élethalál harcban a csendőri ösztön, de még inkább az életösztön, az élethez való ragaszkodás annyira felülkerekedett az életveszélyesen fenyegetett csendőrben, hogy előbbi hibáját jóváteendő minden erejét és tehetségét megfeszítve, legyőzte, ártalmatlanná tette támadóit.

Legalább hajlandók vagyunk ezt feltételezni.

A szomorú és tanulságos eset a következő:

G. I. csendőr és F. K. népfölkelőből állott járőr a 1-i örsről felhívás folytán, folyó évi április hó 11-én Kriszta Valér honvédszökevény után nyomozva, éji 12 órakor T. községbe érkezett.

A községházán, mindjárt megérkezés után, tudomásul vette a járőr, hogy a szökevény, a kertalatti bikaistállóban szokott éjjelenként rejtőzködni s hogy akkor éjjel is ott húzódott meg.

Nincsenek rá adataink, de valószínűleg úgy szólhattott a tudtuladás, hogy a szökevénynek fegyvere nincs, mert csak ebből képzelhetjük el a vezető ama eljárását,

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállit.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYARA

STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserezése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

hogy minden előrelátó óvintézkedés vagy segítség igénybevétele nélkül, csupán egy öreg éjjeliőr kíséretében indult el a szökevény elfogására a koromsötét éjszakában s az éjjeliőrt is nem annyira segítségül, mint inkább bizalmi egyénnek vitte magával.

A jelzett istállóhoz érve, a népfölkelőt az ajtó elé állította a vezető, maga pedig, bizonyára meggyőződésül, hátha nem az ólban, hanem a padláson rejtőzik a szökevény, esetleg talán abból a célból, hátha az istalóból arra is kilehet menekülni s ezt a helyet felfedezhesse, a padlásra mászott, de ott sem a szökevényt nem találta, sem kijáróra nem akadt.

A padlásról lejövet után gyufát gyújtott a vezető s annak meggyulása pillanatában benyitott és belépett az istalóba, a hol a padláson való járkálás általi zaj folytán már a felébresztett szökevényrel találta magát szemben, a ki nem is egyedül, hanem másodmagával, Gyorgye Péter katonaszökevényrel állott ott támadásra esetleg tovább menekülésre készen.

A mit a szökevények a vezetőt megpillantották, vagy előzetes megbeszélés szerint, vagy akkor támadt tervük folyományaképen, Gyorgye Péter katonaszökevény vasvillával egy ütést mért a csendőr fejére, de ez az ütés nem volt oly erős, mint a támadó számította és így a csendőr majdnem az ütés pillanatában egy szuronydöfést tehetett támadója felé, a kit a gyufa elalvása után már nem láthatott és így nem is tudhatta, hogy a szurással eltalálta-e vagy sem, mégis — mint állítja — azzal a számítással, hogy azok megszökhetését megakadályozza, még (!) a szurás előtt maga megett az istálló ajtaját becsapta.

A csendőr az akkor még ismeretlen eredménnyel használt, de valójában a támadót megsebesített szuronydöfés után, elfogottnak jelentvén ki a szökevényeket, önként való megadásra szólította fel őket, mire azok — ketten lévén egy elen, figyelembe se vették a felszólítást — egyenesen rárohantak a csendőrré, azt megragadva, ütlegelés és fojtogatás közben a földrepertek és csak a miatt nem fegyverezhették le, mert ennek segélykiáltására az addig — magától-e vagy vezetője utasítása folytán — tétlenségre kárhoztátott népfölkelő berohant az istalóba és a támadók egyikét, mint később kiderült, Kriszta Valért, egy szuronydöféssel a hasán súlyosan megsebesítette.

Ez az állítólagos súlyos sérülés azonban csak azonnali és kellő orvosi kezelés hiányában vált súlyossá, a mennyiben a beállott fertőzés folytán a sérült két nap múlva belehalt, de a szurás utáni pillanatokban legkevésbé sem tette nevezettet a további támadásra képtelenné, úgy, hogy a népfölkelőt valóságos vadállati dühvel megragadta és mialatt társa a csendőrré a föl-

dön dulakodva, utóbbit úgyszólván teljesen harc képtelenné tette, a megsérült Kriszta Valér átnyalábolta a népfölkelőt és a nyitvaálló ajtón át kivonszolta az istalóból és ott tovább folytatta azzal a dulakodást, még pedig olyan eredménnyel, hogy ha magukra maradnak, a népfölkelő húzta volna a rövidebbet.

Ugyanesek ilyen helyzetben volt a Gyorgye Péterrel dulakodó csendőr is az istalóban, minélfogva észretervén, egy végső erőfeszítéssel, a melyből már csak a menekülési szándék tűnik ki, kiszabadította magát Gyorgye kezei közül s mielőtt az megakadályozhatta volna, az istalóból kiugrott, az ajtót a bentmaradt szökevényre rázárta és a népfölkelő segítségére sietett, a ki ekkorára már teljesen támadója hatalmába került.

A csendőr, hogy a társa támadóját harc képtelenné tegye és újabb támadásnak is végét vethesse, egy szuronydöfést akart intézni Kriszta Valér ellen, de izgatott állapotában rosszul fogdoshatta a fegyvert, mert az véletlenül elsült, de a lövedék nem a szökevényt, hanem a népfölkelőt találta s annak jobb alsókarján keresztülhatolva, súlyos sérülést okozott és harc képtelenné tette azt.

Az így felszabadult Kriszta Valér szökevény azonnal felhasználta a kedvező alkalmat és futásnak eredve, bár a csendőr két lövést is tett utána, a sötétben mégis elmenekült, de nem ment messze, mert a hasán kapott sérülés folytán való rosszullét, a dulakodásban is kifejtett erőlködés által súlyosítva, pihenésre, lefekvésre készítette miért is a falubeli ismerősehez ment és ott lefeküdt.

A csendőr belátván az üldözés céltalanságát és megsérült járőrtársát sem akarta magára hagyni s talán az istalóba bezárt Gyorgye Péter elmenekülésétől is tartóhatott, a Kriszta üldözését meg sem kísérte, illetve azt a két lövés után nem folytatta, hanem visszatért az istállóhoz, hogy — ha már az egyik szökevény elmenekült is — legalább a másiknak az elfogását biztosíthassa.

Kellő adat hiányában nem lehet még elképzelni sem, hogy miként tervezte ezt az elfogást egyedül, sötétben és olyan emberrel szemben, a kivel szemben kevéssel előbb már gyengének, tehetetlennek bizonyult és a kiról, az előzmények után, fel sem tételezhette, hogy a rövid idő alatt megbánta volna előző elhatározását, lemondott volna a menekülés szándékáról vagy a további támadásról akkor, mikor a már említett támadó eszköze, a vasvilla még birtokában volt.

De akármiképp tervezte is a csendőr nevezett ártalmatlanná tételeit illetve elfogását, az bizonyos, hogy nagyon ügyetlenül, esetleg meggondolatlanul fogott annak végrehajtásához.

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és dísz tárgyak, órák, evőeszközök

180. sz.

182. sz.

Iparművészeti újdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszerezhetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál,
Budapest, IV., Kígyó-tér 5. szám.

Katonáink hidat építenek.

Egy összelőtt hid.

A mint ugyanis a csendőr az istállóba benyitott, Gyorgye Péter — a ki bizonyára az ajtónyílásnál várt reá — hirtelen nekiugrott, az ajtóból a csendőrt félrelökte (vagy talán csak félrelökni esetleg megragadni akarta), mire a csendőr egy szurást intézett ellene és azt a mellén megsebesítette.

A katonaszökevény előző szádékához képest-e vagy talán újbóli megsebesítése által ingereltetve, nem gondolt tovább a menekülésre, hanem a csendőrré támadt, azt megragadta, mint egy vadállat beleharapott a fülébe, mire a csendőr, hogy a hozzátapadt támadó ellen sikeresen (?) védekezhessék, löfegyverét eldobta és támadóját derékon kapva, kivonszolta az istállóból s az utcán vele pusztá kézzel birokra kelt, miközben a földre estek, ott össze-vissza hemperegtek, egymást gyomrozták, a szökevény pedig karmolt, harapott s rugdosta ellenfelét.

Nagyon sokáig nem tarthatott ez a küzdelem, mert a csendőr észrevette, hogy a szökevény még ekkor is, a fegyverrel okozott két sérülése dacára, erősebb mint ő, hogy tehát annak támadása veszélyességét, esetleg elmenekülését megakadályozza, addig erőlködött, míg a kardját kiránthatta és azzal kétszer a támadó mellébe s egyszer a torkába szurt, mely szurások következtében Gyorgye Péter azonnal meghalt.

A csendőr ekkor a hullát otthagya, az utca másik oldalán levő házba ment s az előzőleg már szintén oda huzódott népfölkelő sérülését, sebkötöző csomagja felhasználásával bekötözte, kocsin hazaküldte, hogy orvosi kezelés alá vétessék s egyidejűleg az esetről jelentést tegyen.

Az ismert adatokból nem vehető ki, de úgy látszik, hogy a járőrrel volt éjjeliőr, mindjárt a járőr megtámadtatása, esetleg a támadásnak veszélyessé válása idejében meglépett a járőr mellől, vagy segítségért lett küldve, legalább abból a körülményből, hogy a csendőrnek Gyorgye Péterrel vívott élet-halál harczát, mint egyedüli szemtanuk: «a segítségül hívott» másik éjjeliőrtársával nézték végig és segíteni is akartak a csendőrnek, de öregkoruk miatt semmire sem voltak képesek, — a fentebbi bizonytalan feltevésre lehet következtetni.

*

Eddig van az általunk ismert tényállás, a mely egy csendőrijárőr és két katonaszökevény harczát állítja elénk. A két szökevény meghalt. Halálával bűnhődött vakmerőségéért.

De megbűnhődött a járőr mindkét tagja is, mert gondolatlanul vezetett eljárásuk folyamányaképen a népfölkelő súlyos lövési, — a csendőr pedig az arczán,

fülén és kezén, harapástól, karmolástól származó, nyolcz napi gyógytartamu — sérülést szenvedett.

Nem ismerjük sem a csendőrijárőr tagjainak, sem a katonaszökevényeknek testi fejlettségét és erejét, de a fentebb közölt adatokból valószínűnek tartjuk, hogy utóbbiak testileg erősebbek és edzettebbek lehettek a járőr tagjainál és nekik fokozta erejüket az elfogatás előli menekülési vágy is.

De nem ismerjük a helyszini helyzetet sem teljes egészében, minélfogva úgy az előkészületi intézkedésekre, mint a később történetekre csak a fentebb ismert adatok alapján tehetünk megszívlelendő tanulságul leszűrődő megjegyzéseket.

Mert, hogy ebben az esetben egy előre nem látható véletlen játszott volna közbe, azt arra nézve, hogy a járőr nem tudhatta, hogy két szökevényel fog szembekeverülni, még lehet elfogadható védekezésül felhozni, de, hogy a csendőrnek, mint a háború négy éve alatt tapasztalatokat szerezhető közbiztonsági közegnek, nem volt meg a kellő előrelátása és a köteles és szükséges óvatosságot szemelől tévesztette, az az eset egész lefolyásából kétségtelenül felismerhető.

Elsősorban is ő, mint vezető, ha nem ismerte talán a bikaistálló belső építési elrendezését, hogy t. i. van-e az ólból a padlásra feljáró nyílás, — hát megkérdezhetette volna az éjjeliőröktől. — Ezek ottani lakosok, bizonyára ismerték a faluszélén fekvő épületet kívül-belül.

Erről különben a padláson járva, meggyőződhetett. És ha erről az oldalról nem fenyegetett az a veszély, hogy a katonaszökevény — mert eddig még csak egyről tudott — arra elmenekülhet, nyugodtan megfontolhatta volna az elfogás részleteit.

Azt is körülbelül megtudhatta az éjjeliőröktől, esetleg másoktól, a kikkel érintkezett, vagy módjában lehetett érintkezni, hogy van-e fegyvere illetve támadásra alkalmas eszköze a szökevénynek s ha igen, milyen fegyver vagy eszköz?

A szökevényt már személyesen ismerte s így ha magatartását és veszélyességét nem is ismerte volna, könnyen tájékozhatta volna magát ezek felől is a községi éjjeliőrök vagy más személyek megkérdeése útján.

Már most, mindezeket tudva, a felett kellett volna elhatározásra jutnia, vajjon akkor mindjárt az éjjeliórákban kell-e okvetlenül végrehajtani az elfogási szándékot, a vagy két esetleg három órával később is — a mikor már hajnalodik és a bár szürkülő világosságánál is mindent jobban láthat és megfigyelhet — jókor lesz.

De ha már mindenáron a sötét éjjeli időben akarta végrehajtani az elfogást, teljesen érthetetlen, hogy miért

HEGEDŐ

remek felszereléssel
50-60-80 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen
REMÉNYI MIHÁLY

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

HARMONIKA

50-60-80-100 korona
finomabb 2 soros 60-80-100 K

a m. kir. Zeneakadémia
szállítójánál szereshető be

GRAMOPHON

150-180-200-300 K
legfin. acél óraműszerkezettel

Budapest, Király-u 58. és 60.

A megáradt Piava.

Katonáink az átkelés előtt.

nem gondoskodott világító eszközről, mécsről, lámpáról, gyertyáról vagy bármi más olyan eszközről vagy anyag-ról, a mi tovább világított volna, mint egy gyufaszál. Mert, hogy ilyenre előreláthatólag is szükség lesz, előre is tudhatta, hiszen beléptekor ösztönszerű első tette a gyufagyújtás volt s ennek a világításánál igyekezett felfedezni a keresett szökevény meghuzódási, illetve fekhelyét.

Ez ajánlat ellen nem lehet felhozni ellenérvül azt a feltevést, hogy világítóeszközzel való belépés mellett, kitette volna magát az esetleges lelövetésnek, vagy más-ként való megtámadtatásnak, mert hiszen — a mint a fentebbiekből tudjuk — ez a gyufa világításánál is megtörtént; de megtörténhetett volna enélkül is, mert a nyitott ajtó felé a szabadba tekintve a belépő alak meglátható mesterséges világítás nélkül is, a padláson járás által figyelmeztetett szökevények pedig ébren voltak, tehát előre is feltehető volt részükről vagy a támadás vagy a menekülés lehetőségének kihasználása.

Más világító eszköznél azonban ez sem történhetett volna meg, mert azt tarthatta volna a kinyitott ajtóban az éjjeliőr, oda teheték volna az ablakba vagy ha ez nem volt, felakasztbatták volna az ajtóra s ennek állandó világításánál a járőrnek mind a két tagja, fegyvereinek használatában semmi által nem korlátozva, léphetett volna az istállóba és a lőkészen tartott fegyvereikkel a két szökevényt fékén tartva, egymásután kényszerithette volna őket megadásra és a megbilincselés megengedésére.

Ez lett volna az egyik, az elkövetettnél mindenesetre megfontoltabb eljárás.

A másik, az ismert helyzetnek szintén megfelelő és az elkövetettnél szintén helyesebb eljárás az lett volna, a mit már fentebb is említettem, hogy a nyári korai virradatra való tekintettel megvárni, míg kellő világosság lesz és akkor végrehajtani az elfogást.

A harmadik, szintén megszívlelendő gondoskodás lett volna, ha az éjjeli elfogáshoz legalább két segítségül alkalmas egyént visz magával a járőr. Ezt azonban csak úgy melleleg hozom fel, mert hiszen ők csak egy szökevényről tudtak, hogy ott rejtőzködik; már pedig ketten lévén egy ellen, könnyen lehettek biztosak eljárásuk sikerességében segítség nélkül is.

Ez a siker azonban csupán az erőbeli tényekre alkalmazható, a mennyiben a sötétség leple alatt az esetleges orvtámadás, vagy ügyesen eszközölt megszökés már veszélyeztethette volna a sikert, minélfogva tulajdonképpen csak a két előbbi ajánlat eltalálása és végrehajtása lett volna a leghelyesebb.

Azt, hogy a járőr mind a két tagja, mikor együvé az ólba kerültek, dulakodásba elegyedtek támadóikkal,

nem lehet birálat tárgyává tenni. Nem lehet azért, mert a vezető már akkor dulakodott, a népfölkelőt pedig a másik szökevény azonnal megragadta és dulakodásra kényszerítette, mihelyt vezetője segítségére az ólba belépett.

Befejezésül azonban ajánljuk minden bajtársunk figyelmébe e közlemény figyelmes tanulmányozását, mert az előrelátás, a megfontolás és az óvatosság hiányának ily összetorlódása nem mindennap kerül az olvasó elé és bizonyára hasznavehető tanulság lesz az, a mi annak tanulmányozásából leszűrődik.

A török szultán halála.

V. Mehemed török szultán július 3-án este 7 órakor meghalt.

V. Mehemed Resad szultán 1844 november 3-án született Konstantinápolyban. Abdul Medzsid szultán fia volt. Az elődje, Abdul Hamid, a bátyja volt. Az ifju-török forradalom a nemzetgyűlés határozata alapján 1909 április 27-én Abdul Hamidot letette a trónról és Szalonikibe száműzte. A világháború kitörésekor Konstantinápolyba hozták és a gyönyörű beglerbégi palotát jelölték ki lakásául. E pompás, a Bosporusz ázsiai partján fekvő palotában lakott a mult évben bekövetkezett haláláig.

Az új szultán mártír volt a török nép szemében, mert a fivére 33 éven át féltékenysége miatt fogva tartotta egy palotában V. Mehemed Resad rövidesen mindenki szeretetét megnyerte egyszerű, nemes lényével és az alkotmány tiszteletével. Trónralépte után Brüsszába és Szmirnába utazott és Konstantinápolyban gyakran elvegyült a nép között. A kormányai mindig alkotmányosak voltak.

Kitűnt azzal is, hogy nemzeti és vallási ügyekben mentes volt minden előítélettől. Más vallásu alattvalóival sohasem érezte, hogy ő egyuttal az izlámnak is feje. Trónralépése idején a szultán 65 éves volt. A kormányzás ügyeiben nagy kora ellenére rendkívül szorgalmas volt. Nagyon fontosnak tartotta, hogy pontosan értesítsék mindenről, a mi az utolsó 24 órában történt. A török ujságokat nem kivonatokban, hanem az eredetiekben olvastatta.

Szokásaiban nagyon állandó volt. Minden reggel öt órakor kelt, először 12 órakor étkezett és két órától ötig államügyekkel foglalkozott. Ekkor voltak a minisztertanácsok.

ÖW SÁNDOR

órás és ékszerész, Budapest, VIII. ker., József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg kam. száll.

Alapított 1892. Tel. 62—68.

A m. kir. államasutak, a m. kir. posta és távirtda, ugyszintén a m. kir. testőrségnek szarződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindenuemü kitűnően járó pontos szabályozott zseb-, fali-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabásu műhelyében ékszerátalakítások és órajavitások jutányosan eszközöltetnek. A csendőrségnek kivételesen részlettizetési kedvezmény is nyujtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! — Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

A szakadó árviz által megrongált egyik hidunk a Piavén.

Katonáink az átkelés előtt egy erdőben.

az audienciák, az előterjesztések és ekkor irta alá az államokmányokat is. Este hét órakor volt a főétkezés és tíz órakor a szultán ágyba tért.

A gallipoli súlyos harcok idején a bizalma és a léleknyugalma jótékony hatással volt a megriadt török népre. Az ágyúörgés behallatszott a városba, az ellenség Konstantinápoly kapujában állt és ezekben az időkben a szultán jó példát adott népének a hősiességből és a győzelemben való hitből. A mikor az entente seregeit visszaverték, a katonái kivánságára fölvette a «ghazi» (győző) czimet.

Hat héttel ezelőtt még királyunkat és királynénkat fogadta Konstantinápolyban. Az akkori ünnepségek nagy próbára tették a fizikai erejét és utána összeroppant. Néhány nappal ezelőtt jött az első jelentés betegségéről, a mely jelentéktelennek látszott.

Még akkor mulónak mondták a bajt, de már nyugtalanító volt a jelentés ama része, hogy a trónörökös, a többi herceg, a nagyvezér és minden miniszter a palotába gyűlt, érdeklődni a szultán egészsége után. A válság az utolsó 24 órában következett be.

A török trónöröklési rend szerint utódja az egyetlen élő fivére, Vahid Eddin herceg lesz. Az új szultán 1861 január 12-én született Konstantinápolyban, most tehát 57 éves. Idáig hadosztálytábornok volt a török hadseregben. Teljes czime ez: «Nagyszultán, az ozmánok császára, kalifa, Ozmán törzséből a 37-ik uralkodó, a hívők feje, Mekka, Medina, Kuds (Jeruzsálem) városok szolgája és ura, ura a földeknek és a tengereknek, az ozmán birodalom és a tőle függő tartományok és városok padisahja». Az új szultánnak három gyermeke van: Olvie hercegnő, született 1892 szeptember 12-én, 1916 augusztus 10-ike óta felesége Damad Ismail Hakki bej vezérkari kapitánynak, Saliha hercegnő, született 1894 április 1-én és Ertogrul herceg, született 1912 október 5-én.

Az új szultán igen művelt ember, a ki az ifjútörök mozgalmat már keletkezése idején nagy együttérzéssel üdvözölte. Ausztria-Magyarország iránti barátságának és rokonérzésének az új szultán is kifejezést adott már a többi közt azáltal hogy fainak egyikét Bécsbe küldte tanulmányai folytatására.

KÉPEINKHEZ.

Katonáink harca a Piavenál.

Elemekkel szemben viaskodni mindig nehezebb és eredménytelenebb, mint emberekkel szemben harcolni. Ha pedig a kettő összefog egy ellen, több mint bizonyos, hogy az utóbbi huzza a rövidebbet. Vagy ki kell térnie a támadás elől, vagy vesztetni, visszavonulni kénytelen. Ez volt a helyzetünk a Piavenál, a közelmúltban megkezdett offenzívánk során. Nem kell sok magyarázat hozzá. Csak rá kell nézni az ezuttal közreadott képeinkre. Élénken és érthetően beszélnek azok mind. Víz elől, víz hátul, víz mindenfelől.

A történeteket most már tudjuk. Offenzívát kezdtünk az olaszok ellen. Hadseregeink előtt ott volt természetes akadályként a Piave Rendes viszonyok között nem számottevő akadály még akkor sem, ha a túlsó oldalá-

ról ellenség fenyeget. Tüzérségünk jó van. Elkergeti az ellenséget onnan hátrább. Hidászaink, műszaki csapataink elsőrangúak. Mózes nem ment át olyan biztonsággal a Veres-tengeren, mint ezek a folyók és folyamok tetején járnak-kelnek. Éjjel vagy nappal dolgozni, hidat, átkelőt vagy más közlekedési eszközt építeni, használatba hozni stb. az nekik mindegy. Így aztán minden úgy történt miként azt a hadvezetőség tervezte. És baj nélkül történt.

Ámde ember tervez, Isten végez.

Átjutottunk ugyan a Piaven s eleinte, pár napig, ment minden a maga rendjén. A hadiszerecsé csalfa Istenasszonya kegyesen mosolygott félénk. Vertük az olaszt és segítő társait. De egyszerre az elemek egyike közbevetette magát. Óriási felhőszakadás vonult végig az egész piavei fronton. A folyó vize vonzotta-e avagy a rettenetes ágyuzás okozta légáramlat vezette oda, nem lehet tudni. De akárhogy is történt, az bizonyos, hogy az anélkül is zabolátlan makranczos folyónak a medrét teljesen megtöltötte, a rendes körülmények közt is gyors folyását rohanóvá tette, rombolt, pusztított az ár mindenütt s el akarta nyelni a világot. S miután ezt nem tehette meg, haragjában elnyelte azt, a mi legelőbb az utjába esett: — egyidőre a mi — hadiszerecsénket.

HIREK.

Egy veszélyes gonosztevő ártalmatlanná tétele. Julius 8-án délután 5 óra tájban. Alsózsolczán báró Vályi Elemér bekerített vadaskertjében Tompa Menyhért 2. oszt. őrmester egy ismeretlen csavargót igazolásra vont, ki forgópisztolyból az őrmesterre két lövést tett és azt nyakán súlyosan megsebesítette. A merénylet után elmenekült tettes üldözésére kivonult járőr tagjai közül, Kiss József alőrmester találkozott a tettessel, ki az alőrmester elől menekülni igyekezett, ezért Kiss alőrmester löfegyverét használta s azt életveszélyesen megsebesítette. A súlyosan sérült menekülő elfogatván megállapítottatott, hogy az illető Hunyadi József cs. és kir. 34 gyalogezredbeli katonaszökevény, ki számos betörést rablást követett el és hogy ugyancsak ő lőtte agyon május 28-án a hejőcsabai határban, őt a mostanihoz hasonló körülmények között igazolásra vont, Diószegi Imre 2. osztályu őrmestert is.

Gyászhir. Súlyom Antal százados, ipolysági szakasparancsnok, folyó évi július 3-án váratlanul elhunyt. Hült teteme bajtársi részvétellel 5-én helyeztetett az ipolysági temetőben örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

KÜLÖNFÉLÉK.

Az árdrágítók ellen. A katonai szolgálatot teljesítő árdrágítók ellen szigorú intézkedést szándékozik a hadvezetőség foganatosítani. E részben az összes alárendelt parancsnok-

ságok, katonai hatóságok és intézetek most rendeletet kaptak, a melyben kemény büntetésre utasítják azokat. Kötelességük a gyanúsítottól minden kedvezményt azonnal megvonni, esetleg állomáshelyükről föltétlenül és sürgősen áthelyezni, s ha szabadságon van az illető, ezt azonnal visszavonják s az áthelyezéssel egyidejűleg bevonultatják. Hasonló eljárást foganatosítanak fölmentés esetén is. Figyelemreméltó, hogy a legénységet is ki kell oktatni, a kiknek kötelességükké van téve minden tudomásukra jutó árdrágító-eset fölmentése.

A román juhok eladása. A régóta huzódó romániai juh-behozatal ügye úgy látszik végre rendbe jön. «Az Ujság» ugyanis arról értesül, hogy az utolsó juhszállítmányokat áthajtották már az erdélyi szorosokon, sőt mintegy 18,000 darabot már fel is oldottak a három heti vesztegzár alól. Ezt a mennyiséget kiutalták az először kérelmező gazdáknak, s minden jel arra vall, hogy a román juhakció általában jobban sikerült, mint a hogyan reméltük. A juhok szinte kivétel nélkül elsőrendű, szívós tenyészállatok s még a hosszú, lábön való menetelés sem viselte meg nagyon őket. A 250,000 darabot számláló állomány felerészben birkákból, felerészben pedig bárányokból áll, de van elégséges szép kos is s ezekből átlag 100 birkához osztanak be egy darabot. Feltűnést keltett, hogy a fiatal bárányok milyen jól kiállották az ut fáradalmait. Aránylag ezekből pusztult el a legkevesebb százalék. Ezek a bárányok augusztusra annyira kifejlődnek, hogy akkorra nyírás alá lehet venni őket. A vásárló gazdáknak az átvételnél vagonokat is bocsátottak rendelkezésükre. A lehetőséghez képest állítólag ezentul szintén juttatnak a vásárlóknak vasuti kocsikat. A juhok árát 4, 5 koronában állapították meg élősúlyban. Így a birka átlag 90 koronába, a bárány pedig 45 koronába kerül. A selejtes juhokat különként 3 koronáért adják el.

Az aratási katonai munkaerő. Báró Szurmay Sándor honvédelmi miniszter rendeletben értesítette azokat a vármegyei gazdasági egyesületeket, a melyek az aratási munka elvégzéséhez katonai munkásosztagok kivezénylését kérelmezték, hogy az ideai aratáshoz a tavalyinál jelentékenyen kevesebb munkásosztagot tud a gazdaközönség rendelkezésére bocsátani. Felhívja tehát a honvédelmi miniszter a gazdaközönséget, hogy ezt a körülményt tartsa szem előtt és az aratásnál takarékosan bánják a munkaerővel.

A hercegprimás az izgatók ellen. Dr. Csernoch János biboros-hercegprimás papjaihoz körlevélben intelmet intézett. Lelkes szavakkal buzdítja őket időszerű kötelességeik teljesítésére és kéri őket, védjék meg a hívőket a tudatos izgatással szemben, a mely ellenállásunkat megtörni igyekszik. Külső ellenségeink szövetségeseket keresnek az országban, — írja — kik céljaikat szolgálják. Azért a haza minden hú fiának résen kell lennie. Különösen a papság felvilágosító és erkölcsi erőt lehelő munkájára számít az ország. Különös szeretettel gondolják a lelkesek az orosz fogságból visszatért hűveiket. Ha közülök valakit netalán az orosz forradalmi eszmék megszedítettek, azok találjanak a lelkipástorban biztos kalauzt a Krisztushoz visszavezető úton.

Lezuhant a repülőposta. Az alig tíz napja megindult budapest – bécsi repülőposta-forgalmat nagy szerencsétlenség érte. Julius 13-án délután a mosonmegyei Tiski község határában lezuhant a postát szállító repülőgép s a két pilóta, Vargha főhadnagy és Winger hadnagy szörnyethalt. Szombaton

délután négy óra negyven perczkor indult Mátyásföldről végzetes útjára a repülőposta-gép. Tiszta, szélszélcsendes időben zavartalanul szállt el Magyaróvár környékéig, a hol a motor puffogatója felrobbant. A gép megingott, bukfcenzet vetett, s egy üres szekérre zuhant. A közelben dolgozó munkások odasiettek, s kihúzták a törmelékek alól a két pilótát, Vargha főhadnagyot és Winger hadnagyot, a kik borzalmas sérülésekkel holtan feküdtek az összetört szárnyak alatt. Vargha főhadnagynak mind a két lába és több bordája eltört s Winger hadnagy is hasonlóan súlyos csonttöréseket és zúzódásokat szenvedett.

Hogyan tárgyalnak Amerikában. San-Francziskóban a hindu és a német öszeesküvők egy nagy pörének végtárgyalásán Ran Sing fővádott hirtelen kirántotta revolverét és a bíróság szemeláttára lelőtte Ran Handra nevű vádlott-társát. Mielőtt a bíróság tagjai szóhoz jutottak volna, a háttérből előlépett a serif, a kinek őrizetére a hindu lázadást szervező vádlottak voltak bizva és egy másik revolver-lövessel a gyilkost is leterítette.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

S. Henrik alórmester. A családi pótlék folyósítását, az 1912. évi XXXV. t. cz. 3. §-a illetve az 1912. évi 7884/eln. számú körrendelet (R. K. szab. rend. 27. sz. 1912.) IV. pont., 2. bekezdése alapján szolgálattal uton kérje.

Felvidéki csendőr. 1. Nem; takarodón tul 11 óráig. 2. A hadisegély beszüntetésének oka fölül tudakozódjon a tartózkodási helyre nézve illetékes községi hadisegélybizottságnál.

H. A. A kérdés megoldása most áll hivatalos rendezés alatt

E. A rendelet értelmében a napi 2 korona és az ezenfelüli napibetétből napi 20 fillér a közgazdálkodást illeti.

Nősülő. Az eljárás helytelen és jogos panaszra adhat okot.

(1885. T. P.) A bemutatott dícsérő okiratot kiállító parancsnokság a vonatkozó rendeletben meghatározott hadseregparancsnokságokkal nem egyenrangú s így — nézetünk szerint — annak alapján a bronz vitézségi érem nem illetékes.

Marosfolyó. 1. és 2. Igen.

Tábori csendőr. 1. Minden egyes hadiév kétszeresen számít a nyugdíjba. 2. A rendes kéketömegátalány illetékes kerületi parancsnokságaiknál felszámíttatik. Az ezenfelül most megállapított ruházatbeszerzési segélyek kifizetésére nézve az intézkedés már folyamatban van.

Sztupár. Harczéteri csapatszolgálatot teljesített, de időközben a csendőrségnek visszaadott mögöttes országrészbeli csendőr legénységi egyének gyógykezelésére nézve a csendőrségi illetékszabályzat határozványai mérvadóak.

Balaton rege. 1. Nem. 2. A nyugdíjazás a csendőrségre nézve fennálló törvényes rendelkezések szerint történik.

Érdeklődő Kőbánya 245. Kérelmét szolgálattal uton kell előadnia. Annak sikere a körülményektől függ.

Sz. G. Sugág. Szurmay kegyelmes ur arczképe Erdélyi fényképésznél (Budapest. IV. Sommelweiss-utca 2. sz.) rendelhető meg.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben

adományozni méltóztatott:

*a Ferencz-József-rend tisztí keresztjét a hadi disz-
tímennyel:*

a háború idején teljesített kitünő szolgálataik elis-
meréseül:

Pfeiffer Károly ezredesnek, I.,

Némethy Ferencz ezredesnek, a IV. és

felsőásguthi Körtvélyessy Árpád ezredesnek, a VIII.
számu csendőrkerület parancsnokának; továbbá:

*a 3. osztályu katonai érdemkeresztet a hadi-
disztímennyel:*

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
meréseül:

Rohonczi Imre, VI. számu csendőrkerületbeli csendőr-
századosnak;

a háborúban teljesített, kitünő szolgálatai elismeréseül:

Raab Antal, VII. számu csendőrkerületbeli csendőr-
századosnak;

*a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem
szalagján:*

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű
szolgálatai elismeréseül:

Bucsi Zsigmond és

Lukács Sándor alörrmesternek, a II.,

Ughi Ferencz alörrmesternek, a III.,

Zarka Alajos alörrmesternek, az V.,

Jamrich Ágoston,

Jäger Sándor és

Trischler János alörrmesternek, a VI. sz. csendőr-
kerületben;

különleges alkalmazásban teljesített, különösen köte-
lességű szolgálataik elismeréseül:

Tillik János,

Sevcsik Jakab,

Porumb Tivadar,

Göttl Mátyás,

Horváth Vincze, 2. osztályu örmestereknek, az V.,

Albri Jenő,

Rusz László alörrmestereknek, az I.,

Wetternek Rezső,

Kleitsch Arsen,

Velő Mihály,

Gresák András,

Szakáli Albert,

Jakab István,

Tuska János alörrmestereknek, a II.,

Nekanovics Simon,

Osvalda Ferencz,

Sultz Ferencz,

Vojnarovski Emil,

Pisska József,

Sztancsik Imre,

Balázs Márton,

Butor József,

Szabó Kálmán II.,

Vanya Béla,

Tárnok Pál,

Hricz György alörrmestereknek, az V.,

Zadravec Pál,

Bognár György,

Szekeres Vendel alörrmestereknek, a VI.,

Döményi Mihály és

Borbély Albert alörrmesternek, a VII. számu csendőr-
kerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök
törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek
létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás
ellenében.

Külföldi pénznemek vé-
tele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és
készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly
takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő
lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti
kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takaré-
kbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási
időt ki nem köti, 5 1/4% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk.
(A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki inté-
zetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jel-
zálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett
Utalványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk
igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

a bronz vitézségi érem újólág:

Franck Szilveszter 1. oszt. őrmesternek és
Mucsi István Ferencz alőrmesternek, a VI.,
Kozma László alőrmesternek, a VIII. számú csendőr-
kerületben;

a koronás vas érdemkereszt a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű
szolgálatok elismerésül:

Zomonitia Mihály és

Bernát Salamon alőrmesternek, a VII. számú csendőr-
kerületben.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1918. évi július hó 1-ével:

Varga Dániel V. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint
«rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkal-
matlan.»

Választott lakhelye: Rétság.

Kilyén Ferencz I. számú csendőrkerületbeli járás-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Buzaháza.

Omeisz Gyula IV. számú csendőrkerületbeli törzs-
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-
kant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Zalaegerszeg.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Ambrus Imre 2. oszt. őrmester és Világos József al-
őrmester, egy tolvajszövetkezet tagjainak nagy ügyes-
séggel és leleményességgel eszközölt kiderítéseért, el-
fogásáért, valamint 80.000 korona értéket képviselt bűn-
jelek biztosításáért.

Előléptettek:

alőrmesterré:

1918. évi május hó 15-ével:

Gebesz Demeter, Kákonyi Gergely, Ádám Ferencz,
Bokse József, Varga János I., Rákosi Dávid, Nagy

József III. vezetők és Tatár Dániel, Soós Pál, Szakál
László, Ráduly András, Kovács Gábor, Simon Gyula,
Iszlai Péter csendőrök, a VII. számú csendőrkerületben.

Házasságot kötöttek:

a m. kir. III. számú csendőrkerületben:

Tóth János alőrmester, Szilágyi Borbálával, 1918.
május 30-án. Jászkiséren;

Belló Kálmán alőrmester, Oraveczi Máriával, 1918.
május 29-én Szabadkán;

Szekely Pál alőrmester, Komenda Idával, 1918. május
26-án, Bácskossuthfalván;

Péter János alőrmester, Pálinkás Annával, 1918. május
20-án Bajzán;

a m. kir. IV. számú csendőrkerületben:

Balogh József II. 1. oszt. őrmester, Gherghelesku
Máriával, 1918 június 9-én, Kassán;

Laczovics Sándor alőrmester, Turay Karolinnal, 1918
május 4-én, Abaujszántón;

Szigeti György 2. oszt. őrmester, Koréncsik Irénnel,
1918 június 1-én, Rimaszécsen;

a m. kir. V. számú csendőrkerületben:

Mancsik Gyula 1. oszt. őrmester, Tóth Eszterrel,
1918 május 8-án, Léván;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületben:

Trombitás Gyula 2. oszt. őrmester, Pien Etelkával,
1918 május 13-én, Dárdán;

Tóth Ferencz I. alőrmester, Végh Annával, 1918
június 2-án, Csókakőn;

Balaicz József alőrmester, Vöő Máriával, 1918 május
4-én Mohácson;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerületben:

Kállai Gyula alőrmester, Orosz Annával, 1918 május
29-én, Nyirtasson;

Kovács Imre alőrmester, Huber Máriával, 1918 jun.
2-án, Erdődön.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet
varrógépet, karbid-lámpát asztalra,
karbid-gummikat és felszereléseket az
egész ország csendőrségének. Ellsmerő

leveleim ezerszámba vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

H. M. 2036/eln. 16. sz. rendelet szerinti

Gyalogsági tisztikard, bőrkardkötő és kardbojt nálunk már kapható.

Őrjáratilapok

most rendelendők!